

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Beaty Miničovej a členiek JUDr. Ivany Izakovičovej a JUDr. Jany Hullovej, v právnej veci žalobcu: **S. E., a. s., skrátené S., a. s., U.**, IČO: X., proti žalovanej: **JUDr. D. V., K.**, správkyňa konkurznej podstaty P. V.-O. D. Z. K., D. "v konkurze", Ž., IČO: X., **o určenie pohľadávky proti podstate vo výške 20 668,45 Eur**, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 24. septembra 2010 č. k. 49Cbi 1/2010-Km-82, takto

r o z h o d o l :

Napadnutý rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 24. septembra 2010, č. k. 49Cbi 1/2010-Km-82 **p o t v r d z u j e .**

Žalobca je povinný žalovanej zaplatiť 377,35 Eur náhrady trov odvolacieho konania na účet jej právneho zástupcu.

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudkom zo dňa 24. 09. 2010, č. k. 49Cbi 1/2010-Km-82 návrh žalobcu zamietol a uložil povinnosť žalobcovi nahradiť žalovanej trovy konania vo výške 1.509,40 Eur. Uvedol, že žalobou podanou na Krajský súd v Banskej Bystrici dňa 11. 02. 2010 sa žalobca domáhal určenia, že pohľadávka žalobcu voči úpadcovi P. V.-O. D. (P.) Z. K., D. v konkurze, Ž., vo výške 20 668,45 Eur je pohľadávkou proti

podstate a žalovaná ako správca konkurznej podstaty je povinná zapísať ju do zoznamu pohľadávok. Vykonaným dokazovaním mal súd preukázať, že uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 25-24K 355/99 bol na majetok P. Z. K., družstvo so sídlom v Ž. vyhlásený konkurz a za správcu konkurznej podstaty bol ustanovený JUDr. V. Z., advokát, V. K. Uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 25-24K 355/99-1147 zo dňa 20. 06. 2007, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 10. 07. 2007, bol JUDr. V. Z. zbavený funkcie správcu konkurznej podstaty a za správcu konkurznej podstaty družstva súd ustanovil žalovanú. Žalobca na základe zmlúv, uzavretých pred vyhlásením konkurzu, dodával úpadcovi elektrickú energiu a v tejto činnosti pokračoval aj po vyhlásení konkurzu. Žalovaná proti tvrdeniam žalobcu v tomto smere nenamietala, z dokladov, predložených žalobcom je zrejmé, že predchádzajúci správca konkurznej podstaty úpadcu JUDr. Z. niektoré pohľadávky žalobcu z titulu ceny za odobratú elektrickú energiu uhradil, niektoré z nich uhradil len čiastočne. Prihláškou zo dňa 02. 10. 2001 si žalobca prihlásil u správcu konkurznej podstaty JUDr. V. Z. pohľadávky proti podstate v celkovej výške 618 770,55 Sk, ktoré predstavovali cenu za elektrickú energiu účtovanú za obdobie od januára 2000 do augusta 2001, pričom faktúry za obdobie od 30. 03. 2001 do 21. 05. 2001, za obdobie od 02. 05. 2000 do 28. 11. 2000, za obdobie od 26. 10. 1999 do 03. 05. 2000, za obdobie januára 2000 a za máj 2000 boli žalobcovi čiastočne uhradené. Podaním zo dňa 10. 12. 2001, adresovaným správcovi konkurznej podstaty žalobca doplnil prihlášku pohľadávok proti podstate o nezaplatenú faktúru za obdobie septembra 2001 vo výške 3 040,-- Sk a za obdobie októbra 2001 vo výške 281,-- Sk s tým, že sumár pohľadávok proti konkurznej podstate predstavuje spolu 622 096,-- Sk. Napokon podaním zo dňa 13. 03. 2002 žalobca u správcu doplnil prihlášku pohľadávok proti podstate o nezaplatenú faktúru za obdobie november 2001 a december 2001, každá vo výške 281,-- Sk a uviedol, že sumár pohľadávok žalobcu proti podstate predstavuje spolu 622 658,-- Sk (20 668,45 Eur).

Po zhodnotení vykonaného dokazovania dospel súd prvého stupňa k záveru, že pohľadávky žalobcu voči úpadcovi vo výške 20 668,45 Eur (622 658,-- Sk) sú pohľadávkami proti podstate, pretože predstavujú neuhradenú cenu za elektrickú energiu, dodanú úpadcovi po vyhlásení konkurzu (za obdobie od januára 2000 do decembra 2001). Žalobca si tieto pohľadávky, z ktorých časť mu bola zaplatená, prihlásil v súlade s § 31 ods. 5 ZKV prihláškou zo dňa 02. 10. 2001, doplnenou prihláškami zo dňa 10. 12. 2001 a 13. 03. 2002

u JUDr. V. Z., ktorý bol správcom konkurznej podstaty úpadcu až do rozhodnutia konkurzného súdu zo dňa 20. 06. 2007 (právoplatnosť nadobudlo dňa 10. 07. 2007), ktorým bola za správcu konkurznej podstaty úpadcu vymenovaná žalovaná. Správca konkurznej podstaty na uvedené prihlášky žalobcu nereagoval, a to napriek tomu, že žalobca ho opakovane žiadal o vyjadrenie k pohľadávke voči podstate. Podaním zo dňa 10. 02. 2010, ktoré bolo na Krajský súd v Banskej Bystrici doručené dňa 11. 02. 2010 žalobca žiadal, aby súd rozsudkom určil, že vyššie uvedená pohľadávka žalobcu voči úpadcovi v celkovej výške 20 668,45 Eur je pohľadávkou proti podstate.

Súd v napadnutom rozhodnutí ďalej uviedol, že pohľadávka žalobcu na zaplatenie ceny elektrickej energie dodávanej žalovanému vznikla z obchodno-právneho vzťahu, preto aj žalovanou vznesenú námietku premlčania je potrebné posúdiť v zmysle príslušných ustanovení Obchodného zákonníka. Právo žalobcu na zaplatenie ceny za dodanú elektrickú energiu za vyššie uvedené obdobie si mohol žalobca uplatniť v roku 2000 alebo 2001 v závislosti od toho, aká bola dohoda o splatnosti uzavretá v súvislosti s úhradou ceny tejto elektrickej energie. Žalobca síce nepredložil súdu zmluvy uzavreté so správcom konkurznej podstaty, z vykonaného dokazovania je však zrejmé, že štvorročná premlčacia lehota v tomto prípade začala plynúť najneskôr v januári 2002 (posledné vyúčtované obdobie dodávky elektrickej energie je december 2001). Žalobca podal žalobu na určenie pravosti tejto pohľadávky na súd až dňa 11. 02. 2010, teda nepochybne po uplynutí štvorročnej premlčacej lehoty. Nakoľko žalovaná v konaní namietala premlčanie práva žalobcu, nemohol súd rozhodnúť v zmysle žaloby žalobcu. Súd zohľadnil aj to, že správca konkurznej podstaty úpadcu čiastočne úhrady na faktúry, ktorými žalobca účtoval cenu elektriny zaplatil, čo by mohlo byť v zmysle § 407 ods. 3 O. zákonníka považované za uznanie dlhu. Nakoľko však uznanie dlhu má za následok to, že od dátumu uznania plynie nová štvorročná premlčacia doba (§ 407 ods. 1 O. zákonníka), vzhľadom k tomu, že tieto úhrady boli vykonané v roku 2000 a 2001, právo žalobcu sa nepochybne premlčalo aj v ďalšej štvorročnej premlčacej lehote, ktorá by sa počítala od úhrad. Z uvedeného dôvodu súd prvého stupňa ani neskúmal pravdivosť tvrdení žalobcu ohľadne čiastočných úhrad uplatnených pohľadávok zo strany správcu konkurznej podstaty. Nakoľko súd považoval právo žalobcu na uplatnenie pohľadávky proti podstate za premlčané a žalovaná vznesla námietku premlčania, súd návrh žalobcu zamietol. O trovách konania rozhodol podľa ust. § 142 ods. 1 O. s. p.

Proti rozsudku podal odvolanie žalobca a žiadal napadnutý rozsudok zmeniť. Uviedol, že nemôže s právnym názorom uvedeným v napadnutom rozhodnutí súhlasiť, nakoľko si pohľadávku uplatnil u správcu riadne a včas a tým má prihláška rovnaké účinky pre plynutie premlčacej lehoty, ako uplatnenie práva na súde, resp. premlčacia lehota sa prerušuje, ako v prípade podľa ust. § 20 ZKV. Premlčacia lehota začína plynúť podľa žalobcu až po vydaní rozvrhového uznesenia a nezaradení pohľadávky do rozvrhu. Žalobca v odvolaní ďalej uvádza, že ak by bol správca konkurznej podstaty (ďalej len SKP) poskytol informácie, o ktoré sa ako veriteľ niekoľkokrát písomne domáhal, tak by určite zaujal iné stanovisko, resp. by podal žalobu, ale však tým, že správca konkurznej podstaty nepodal základnú písomnú informáciu konkurznému veriteľovi, nemohol sa ako veriteľ domáhať žalobou svojho práva na príslušný súd. Nakoľko správca konkurznej podstaty nereagoval, tak veriteľ mal za to, že jeho pohľadávka je uznaná v plnej výške, a preto sa svojho práva nedomáhal v súdnom konaní. Na základe uvedených skutočností odvolateľ žiada nesprávne rozhodnutie súdu prvého stupňa zmeniť tak, že pohľadávka žalobcu voči úpadcovi P. V.-O. D. Z. K., družstvo „v konkurze“, so sídlom Ž., IČO: X. vo výške 20 668,45 Eur je zistená a oprávnená, ako pohľadávka proti podstate.

Žalovaná vo svojom vyjadrení k podanému odvolaniu uviedla, že odvolanie v zásade opakuje tvrdenia v konaniach pred súdom prvého stupňa a názor odvolateľa nepovažuje za správny. Vychádza z toho, že ak pohľadávky neboli zo strany správcu konkurznej podstaty uznané, tak si mal žalobca svoje právo uplatniť na súde podľa ust. § 29 ods. 5 ZKV najneskôr do uplynutia premlčacej doby podľa hmotného práva. Pri stanovení premlčacej doby v obchodnoprávných vzťahoch treba podľa žalovanej vychádzať z ust. § 397 Obchodného zákonníka, podľa ktorého je premlčacia doba štyri roky a právo sa premlčí uplynutím premlčacej doby. Pretože žalobca takto nepostupoval, jeho právo sa premlčalo. Žalovaná má za to, že uplatnenie pohľadávky voči správcovi nie je dostatočným dôvodom na spočívanie premlčacej doby, lebo nejde o situáciu, kedy podľa právneho stavu vzťahujúcom sa na uvedený prípad, sa prihlášky uplatňovali nielen u správcu, ale aj na súde. Keďže o tento prípad nejde, tak uplatnenie prihlášok u správcu nemá za následok spočívanie premlčacej doby. K uplatnenému nároku z hľadiska jeho zákonného spôsobu žalovaná uvádza, že podľa ust. § 21 ods. 2 zákona č. 646/2004 Z. z. účinného od 01. 01. 2005 úpadca aj konkurzní veritelia môžu popierať právny dôvod, výšku aj poradie všetkých prihlásených pohľadávok.

Podľa Prechodných a Záverečných ustanovení § 70d ods. 3 sa uvedené ustanovenie § 21 ods. 2 vzťahuje aj na konania začaté pred 01. 01. 2005, v ktorých k 01. 01. 2005 nebolo skončené prieskumné pojednávanie. Z uvedeného dôvodu potom spôsob uplatňovaného nároku v žalobe je nesprávny, a to aj v súvislosti s odvolacím petitom. Platná právna úprava pozná len popretie právneho dôvodu, výšky a poradia. Nepozná zistenosť a oprávnenosť ako pohľadávky proti podstate. Preto aj spôsob uplatnenia je nesprávny a v rozpore s platnou zákonnou úpravou. Vzhľadom na uvedené žalovaná navrhuje napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdiť a priznať jej náhradu trov odvolacieho konania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O. s. p.) prejednal vec podľa ust. § 212 ods. 1 O. s. p. a § 214 ods. 2 O. s. p. a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

Z podaného odvolania vyplýva, že k porušeniu odvolateľovho základného práva na súdnu ochranu a spravodlivý súdny proces napadnutým rozsudkom prvostupňového súdu došlo tým, že napadnuté rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Nesprávnym právnym posúdením veci v zmysle ust. § 205 ods. 2 písm. f/ O. s. p. je mylná aplikácia (a výklad) právnej normy na zistený skutkový stav alebo použitie právnej normy, ktorú na skutkový stav vôbec nemožno použiť. Vec sa chápe širšie než výrok napadnutého rozhodnutia a patrí sem aj posúdenie predbežných otázok, otázok žalovateľnosti nároku a dodržiavania procesných predpisov upravujúcich otázky, ktoré majú vplyv na správnosť rozhodnutia vo veci samej.

Predmetom sporu je žalobcom uplatnený nárok o určenie, že jeho pohľadávka voči úpadcovi P. V.-O. D. Z. K., družstvo v konkurze, Ž. vo výške 20 668,45 Eur je pohľadávkou proti podstate a žalovaná ako správca konkurznej podstaty je povinná zapísať túto pohľadávku do zoznamu pohľadávok. Nakoľko žalovaná v konaní namietala premlčanie práva žalobcu, ktorá námietka bola súdom uznaná, súd prvého stupňa nerozhodol v zmysle žaloby žalobcu a jeho návrh zamietol.

Odvolaací súd zo spisu zisťuje, že pohľadávky žalobcu voči úpadcovi vo výške 20 668,45 Eur (622 658,-- Sk) sú pohľadávkami proti podstate, pretože predstavujú neuhradenú cenu za elektrickú energiu, dodanú úpadcovi po vyhlásení konkurzu. Žalobca si tieto pohľadávky, z ktorých časť mu bola zaplatená, prihlásil v súlade s § 31 ods. 5 ZKV prihláškou zo dňa 02. 10. 2001, doplnenou prihláškami zo dňa 10. 12. 2001 a 13. 03. 2002 u JUDr. V. Z., pôvodného správcu konkurznej podstaty, ktorý správca na prihlášky vôbec nereagoval. Z uvedeného dôvodu podaním zo dňa 10. 02. 2010, ktoré bolo na Krajský súd v Banskej Bystrici doručené dňa 11. 02. 2010, žalobca žiadal o určenie, že jeho uplatnená pohľadávka je pohľadávkou proti podstate a správca konkurznej podstaty je povinný zapísať ju do zoznamu pohľadávok.

S poukazom na zistené skutočnosti je potrebné sa zamerať na vyriešenie otázky, či prihlásením pohľadávok proti podstate u správcu konkurznej podstaty dochádza k spočívaniu plynutia premlčacej lehoty. Spočívaním premlčacích lehôt pritom rozumieme taký stav neplynutia lehôt, kedy z dôvodu uplatnenia subjektívneho práva u príslušného orgánu (typicky súd, alebo rozhodcovský súd) premlčacia lehota neplynie.

Podľa ust. § 20 ods. 1 prvá veta ZKV, veritelia dlžníka prihlásia svoje pohľadávky v lehote určenej v uznesení o vyhlásení konkurzu, a to aj vtedy, keď sa o nich vedie súdne konanie alebo konanie o výkon rozhodnutia, alebo exekúcia; to sa vzťahuje aj na veriteľov, ktorí podali návrh na vyhlásenie konkurzu. Prihlášky sa podávajú na súde vyhotovené dvojmo, pričom prihláška pohľadávky má pre plynutie premlčacej lehoty a zánik práva rovnaké účinky ako uplatnenie práva na súde (§ 20 ods. 4 prvá veta ZKV a § 20 ods. 7 ZKV).

V priebehu konkurzného konania možno uspokojiť kedykoľvek pohľadávky proti podstate (§ 31 ods. 1 ZKV), ktoré pohľadávky treba uplatniť u správcu. V tejto súvislosti však už zákon č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní neuvádza, či takto uplatnená prihláška u správcu má pre plynutie premlčacej lehoty a zánik práva rovnaké účinky ako uplatnenie práva na súde.

Pohľadávkami proti podstate sú aj pohľadávky žalobcu voči úpadcovi vo výške 20 668,45 Eur, ktoré boli u správcu uplatnené prihláškou zo dňa 02. 10. 2001, doplnenou

prihláškami zo dňa 10. 12. 2001 a 13. 03. 2002. Žalobca má za to, že pasivitou zo strany správcu ohľadne jeho žiadostí o podanie informácií k jeho nárokom, mal ako veriteľ za to, že jeho pohľadávka je uznaná v plnej výške a svojho práva sa už nedomáhal na súde. Takýto názor žalobcu však nie je správny. Odvolací súd konštatuje, že prihlásenie prednostnej pohľadávky u správcu pre plynutie premlčacej lehoty nemá rovnaké účinky ako prihlášky veriteľov, podané na súde. Medzi základné povinnosti správcu konkurznej podstaty možno okrem iného zaradiť uspokojenie niektorých nárokov v priebehu konkurzného konania, ako aj popretie prihlásených nárokov, ktoré on sám neuznal. Zo spisu sa zisťuje, že iba časť žalobcom uplatnených nárokov bola zaplatená. Žalobca mal preto vzhľadom na skutkový stav postupovať podľa ust. § 29 ods. 5 ZKV a svoju pohľadávku uplatniť na súde. Premlčanie sa v tomto prípade vzhľadom na pohľadávku žalobcu spravuje ustanoveniami Obchodného zákonníka a premlčacia doba je štyri roky, ak zákon neustanovuje niečo iné (§ 397 Obchodného zákonníka). Je zrejmé, že uplynutie štvorročnej premlčacej doby v predmetnej veci nastalo v prípade neuhradených pohľadávok, ako aj pohľadávok čiastočne zaplatených. Keďže žalovaná vzniesla v konaní námietku premlčania, súd prvého stupňa rozhodol správne, keď žalobný návrh zamietol.

Vzhľadom na uvedené zistenia odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny podľa ust. § 219 ods. 1 O. s. p. potvrdil.

V odvolacom konaní nebol žalobca úspešný a právo na náhradu trov odvolacieho konania vzniklo žalovanej (§ 224 ods. 1 O. s. p. v spojení s § 142 ods. 1 O. s. p.). Trovy odvolacieho konania predstavujú 1x úkon právnej služby (vyjadrenie) po 370,14 Eur a 1x režijný paušál po 7,21 Eur podľa ust. § 10 ods. 1, § 14 ods. 1 písm. c/ a § 16 ods. 3 Vyhlášky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb, t. j. celkom trovy dovolacieho konania v sume 377,35 Eur. Odvolací súd žalovanej ich náhradu žalobcom priznal. Právnomu zástupcovi žalovanej vyčíslené DPH Najvyšší súd Slovenskej republiky nepriznal, pretože tento nedoložil, že je jeho platiteľom.

Poučenie: Proti tomuto rozhodnutiu nie je možné podať odvolanie.

V Bratislave 17. februára 2011

JUDr. Beata Miničová, v. r.

predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Hana Segečová